

ZUGLÓI
Filharmonia

GAUDEAMUS IV/1

2017. október 14. szombat 15.30

Dóczi Áron

VIVALDI • A négy évszak
CSAJKOVSKIJ • Vonósszerenád, Op. 48

Koncertmester és
hegedűszólista: DÓCZI ÁRON

Gaudeamus Bérletek és jegyek válthatók:

- Zuglói Szent István Zeneházban (1145 Bp. Columbus utca 11.)
Pénztári nyitva tartás: hétköznap 16.00–20.00
- a Zeneakadémián (1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 8.)
- valamint az ismert jegyirodákban
- www.jegy.hu

Gaudeamus bérletek árai: 9300 Ft, 8200 Ft, 7300 Ft

Gaudeamus előadásenkénti jegyárak: 2900 Ft, 2500 Ft, 2300 Ft

MMA
MAGYAR MŰVESZETI
AKADÉMIA

Szent István Király
Zenei Alapítvány

A Zuglói Filharmonia 2017/2018-as koncertjeire szóló bármely jegy vagy bérlet felmutatója egyszeri 10%-os kedvezményre jogosult a számla végösszegeből az Öreghalász étteremben.

1042 Budapest, Árpád út 20.
Telefon: +36 1 231 0800
www.oreg-halasz.hu
www.facebook.com/oreghalaszujpest

A hangverseny műsoráról

Antonio Vivaldi: A négy évszak

Antonio Vivaldi (1678–1741) olasz zeneszerzőt, akit kortársai csak „*rőt pap*”-ként emlegettek, minden kétséget kizáróan legismertebb – és egyben a zeneirodalom egyik legnépszerűbb – **A négy évszak** című concerto-sorozata által emlegeti a nagyközönség. A *Le Quattro Stagioni* már a zeneszerző életében is hihetetlen népszerűsége tett szert és hamar utánzókra talált, s az évszázadok során számos átiratot is készítettek belőle.

Vivaldi 1725 végén Amszterdamban publikálta *Il cimento dell’armonia e dell’invenzione op. VIII. – A harmónia és találékonyság erőpróbája* – című versenymű-gyűjteményét, melynek érdekessége, hogy az egyes *concerto*kat a zeneszerző programcímekkel látta el: *A tengeri vihar*, *A vadászat*, *A gyönyörűség*, *A nyugalom*, *A magány*. E kiadvány darabjai között található *A négy évszak* is. A sorozat megalkotásával Vivaldi – messze megelőzve korát – megteremtette a romantikában fő műfajjá fejlődő programzenét is. Újdonságnak számít az is, hogy A Négy évszak sorozat minden versenyműve egy-egy – valószínűleg Vivaldi által írt – *szonettel* kezdődik, amely a *concerto*kban ábrázolt képeket vázolja fel. (Szonett: klasszikus versforma, kétszer négy és kétszer három sorral.)

Ez a – Vivaldi életművében is egészen egyedülálló – megoldás nem általánosságban szól a tételek hangulatáról, hanem szó szerint, sorról sorra veszi az ábrázolt eseményeket.

Ki más kalauzolhatna végig a mai koncerten, mint maga a komponista! Hallgassuk hát muzsikáját, s engedjük, hogy szavai és zenéje által elvarázsoljon minket abba a tökéletes világba, mely hangjai nyomán élénkítárul.

A TAVASZ (La primavera)

*Itt a tavasz már, ünnepre kelve
kedves szellőcskék puhán lengedeznek,
fecskék köszöntik vígan énekelve,
források ifjan, gyorsan csergедeznek.*

*Fekete felhők meg-megrengedeznek,
kék égre zordul rá-rátérdepelve,
villám hasít – és meg-megrengedeznek,
a fecskéknek megjő friss zenére kedve.*

*Míg elmeséli százszor, merre, hol jár,
szellő a rétnék, fűdögöl a fákra,
jobbán ebével szendereg a bojtár,*

*majd sípjába fúj, s édes muzsikákra
nimfákkal táncol – s rájuk borul ott már
tündöklő Tavasz szerelmes sátra.*

AZ ŐSZ (L'autunno)

*Paraszt ünnepli tánccal, cimbalommal
vidám szüretjét – és nyakalva cifra
kedvébe' Bacchus kelyhét, bizalommal
ki-ki magát már asztal alá issza.*

A NYÁR (L'estate)

*Kemény a Nap, suhog a fényes ostor,
Tikkad a nyáj, az ember, ég a cserje,
csak a kakuk szól újra-újra olykor,
s felelget néki, visszabúg a gerle.*

*Még lágy a szellő, ám a tájban ott forr
a vad vihar már, jó, hogy leteperje,
riad a bojtár, lila már a dombor:
kerekedik már: egyszerbe' ver le*

*szanaszét mindent, fut a bojtár, baj van!
nyilall a villám, nagy a dörgés, rához
legyet, dongót is, rettenetes rajban.*

*Sejtette ő ezt: Fergeteg kiáltoz –
és a jégeső, a kopogós morajban,
mint fürge hóhér, úgy csap a kalászhoz.*

A TÉL (L'inverno)

*Küszködni, fázva, csikorgó havakkal,
csikaró, fájó, rettenetes szélben,
topogni sűrűn, meg ne fagyj a télben,
jeges világban, vicsorgó fogakkal.*

*Áll a szüret még, dallal, vigalommal,
kedves az ég is, barátságos, tiszta –
majd a vad nyárnak ki-ki nyugalommal
álom-adóját adogatja vissza.*

*De a vadász kél, kerekedik reggel,
megfújja kürtjét, kutyáit hivatja –
fut a vad, szorítsd, rajta, ne ereszd el!*

*S a nagy lármától végre megriadva
- el is találták, úzik is sereggel! –
lankad a vad már; páráját kiadja.*

*Húzódni tűzhöz, terített, víg asztal
mellé, míg ott künn csak úgy szakad, délben –
majd síkos úton, jaj, elesőfélben
továbbhaladni, mindig egy arasszal:*

*vigyázz, megcsúszol! Lábad nem szaladhat:
No, kelj fel, indulj – hanem aztán jó kis
roppanás: jég volt, beszakadt alattad!*

*Sirokkó, bőra, ezerféle kófic
rohamra csap rád zúgó szél-hadaknak –
ilyen a tél hát, de van benne jó is...*

Pjotr Csajkovszkij: Vonósszerenád

„Véletlenül szerenádöt írtam vonósszenekarra négy tételben ... rettenetesen kedvelem. Formája nagyon kellemes, mert csak öt szólamra van szükség.”

Hol vagyunk már attól a kortól, amikor a szerelmes trubadúr éjnek évadján kedvese ablaka alatt lantot pengetve dalolta szerenádját?! Az intim (bár a környék lakóinak is kitérülködő) műfaj lassan beszívárgott a hangversenytermekbe, Haydn és Mozart pedig már önálló műfajként „törzs-könyvezte” a szerenádöt.

Az orosz romantika kimagasló nagymestere, **Pjotr Iljics Csajkovszkij** (1840–1893) is Mozart nyomdokain haladva alkotta meg „neoklasszicista” darabját, a **Vonósszerenádöt** (op.48), hiszen lírai érzékenységében, mértéktartásában és kecses dallamvilágában a 18. századi mester hatása is érződik. „*Az első tétel hódolat Mozart emlékének, szándékos utánzása művészetének, s nagyra becsülném magam, ha úgy találná, hogy példaképemhez igen közel sikerült kerülnöm.*” – írta mecénásának.

Ugyanakkor a Vonósszerenád igazi romantikus mű, hisz dallam- és harmóniavilágát, a tételek megformálását már a kor követelményei szerint alakította a komponista.

Az 1880-ban keletkezett darab – ha szigorúan vesszük, felépítése alapján vonós szimfóniának is nevezhetnénk – első tétele szórakoztató és elegáns zene, melynek ünnepélyes, lassú bevezetése majd visszatér a 4. tétel fináléjában. A második tétel a zenekarok gyakori ráadás-száma, mely önállóan is megállja helyét: elegáns, könnyed hangvételű keringő. A harmadik tétel komoly, bensőséges hangvételű elégia. A temperamentumos zárótételt, a mesterien megalkotott Finálét orosz táncdallamok ihlették.

Csajkovszkij e művében is megvalósult az a nem titkolt célja, hogy a nyugat-európai műformákba öntött keleties, orosz atmoszférájú dallam- és harmóniavilágot ötvözze a német romantika esz-köztárával és a francia muzsika bájával.

A moszkvai bemutatón nagy sikert aratott alkotás korának egyik legmaradandóbb vonósszenekari darabjává vált.

- I. *Pezzo in forma di Sonatina. Andante non troppo – Allegro moderato*
- II. *Valse. Moderato. Tempo di Valse*
- III. *Elegia. Larghetto elegiaco*
- IV. *Finale. Tema russo. Andante – Allegro con spirito*

ZUGLÓI
Filharmonia

BUDAPEST KONGRESSZUSI KÖZPONT

2017. október 20. péntek 19.30

Baráti Kristóf

Várdai István

Baráti Kristóf és Várdai István koncertje

MUSZORGSKIJ • Éj a kopár hegyen
SOSZTAKOVICS • I. gordonkaverseny Op.107
(közreműködik: VÁRDAI ISTVÁN)

DVOŘÁK • IX. (Újvilág) szimfónia, e-moll, Op.95

Vezényel: BARÁTI KRISTÓF

Jegyek válthatók:

- Zuglói Szent István Zeneházban (1145 Bp. Columbus utca 11.)
Pénztári nyitva tartás: hétköznap 16.00–20.00
- valamint az ismert jegyirodákban
- www.jegy.hu

Jegyárak: 1500 Ft, 2000 Ft, 2500 Ft, 3500 Ft

MMA
MAGYAR MŰVESZETI
AKADÉMIA

Szent István Király
Zenei Alapítvány

A Zuglói Filharmonia 2017/2018-as koncertjeire szülő bármely jegy vagy bérlet felmutatója egyszeri 10%-os kedvezményre jogosult a számla végösszegéből az Öreghalász étteremben.

1042 Budapest, Árpád út 20.
Telefon: +36 1 231 0800
www.oreg-halasz.hu
www.facebook.com/oreghalaszujpest